

արեւմտեան, և արեւելեան կողմը կը ներկայացընեն այլ և այլ ցամաքներ, որոնց մէջ զանազան ուղղութեամբ շատ մը ջրանցք կ'անցնին, որոնք այս մուրափիս զարմանալի յատկութիւններէն մէկն են: Ուստի կ'առնու չրատը իրեն յատուկ կարմորակ գոյնն: Ըստ ոմանց, ցամաքաց կարմրութիւնն երկրին բնութենէն կը կախուի. այլը կ'ըսեն, թէ այն տեղ բուսաբերութիւնը կարմիր ըլլայ և ոչ թէ կանաչ, ինչպէս մեր երկրին վրայ. վերջապէս կան ուրիշներն ալ որ կ'ըսեն՝ թէ իրեն միմալորտին դռնէն է. բայց սահկայ չկրնոր ըլլալ, վասն զի ճերմակ բիծերը՝ որ կը տեսնուին 'ի բեւեռ' իրենք ալ այն ատեն նոյն կտրմիր գոյնը առած պիտի ըլլային: Արդ ինչ ալ ըլլան այս երկբայութիւնք, զոր թերեւս ժամանակաւ գիտութեանց զարգացումն պիտի փարատէ, չրատը լուսնէն ետքը, այն երկնային մարմինն է՝ որուն բնաբանական կազմութիւնքը կրնանք յուսալ որ մը լաւագոյն կերպով ճանչնալու: չրատին սկաւառակին վարի ծայրը կը տեսնուի բոլորակի աղեղ մը այնպիսի սպիտակութեամբ՝ որ մուրափին կարմիր մասերէն բոլորովին զլը տարբերի: Այս բիծերէն չրատը երկու հատ ունի, որոնք այս յատկութիւնն ունին. քանի որ մէկ բեւեռին բիծը կը նուազի, միւսը հետզհետէ կ'աճի, և իրենց տարածութեան փո-

փոխութիւնքը կը համապատասխանեն Հիսթրալիին կիսագնդին ամառնային եղանակին, և հարաւային կիսագնդին ձմեռնային եղանակին: Ուրեմն մենք մեր երկրէն կը տեսնենք բեւեռային սառոյցներուն և ձեան ձեանալը այս մեզի մերձաւոր մուրափիս գետնոյն վրայ: Այս փոփոխութեանց յաջորդութիւնը այնպիսի ստուգութեամբ հաստատուած է, որ աստղաբաշխը կրնան գուշակել քիծերուն համեմատական մեծութիւնը և իրենց դիրքը: Արդ չրատին օգերեւութիւնն ունի մեծաւ մասամբ ճանչցուած է, և երկրիս հետ շատ հետաքրքրական նմանութիւն ունի: Ինչպէս երկրիս բեւեռներն նոյն պէս ալ չրատին բեւեռներն ձիւնով և սառով ծածկուած են:

Որով յայտնի է, թէ չրատն գոլորշային միմալորտ ունի, և թէ ջուրը պէտք է որ տարածուած ըլլայ իրեն մակերեսութին վրայ, ամպոյ կամ սառեւուն պատճառաւ բերեղացման վիճակի մէջ: չրատը երկու արբանեակ ունի ամենապզտիկ, Տիէմուս և Ֆրադու, զորս գտաւ Ազոֆ Հոյ 1877ին, առաջինը օգոստոսի 11ին, իսկ միւսը 17ին: Մէկը կը կատարէ իր շրջանը մուրափին չորս կողմը ութ ժամուան մէջ, իսկ միւսը 30. իրենց տրամագիծը 15 կամ 20 քիլոմետրէն աւելի չէ:

Կաշուռաճք Անգլիացոց. — Ահաւասիկ համառօտ ցուցակ մը Անգլիոյ՝ աշխարհիս զանազան կողմերն ունեցած գաղթականութեանց կալուածներուն: — Եւրոպայի մէջ՝ Հէլլովանոս, Ճիպիլ-դէրբա, Մալգա, Կիպրոս շրջակայիք հանդերձ: — Ասիոյ մէջ՝ Հնդկիք, Սէյլան, Հոնկոնկ, Նիգոպատ, Անաման, Լագեաթիւեան կղզիք, Գուրիա և Մուգրիա կղզիք, Ատէն, Բէրիւ, Մոչա, Գամարան, Բէլինկ կղզիք, և այլն: — Ափրիկէի մէջ՝ Գուլի Բարեյուսոյ, Գաֆրա-

ստան, Երկիր Պոսուգոսներու, Արեւմտեան Կրիբլանտ, Դրանսպալ, Նադալ, Կամպիա, Վերափոխումն, Մալթիտոս, Նոր Ամոգերտամ, և այլն: — Ամերիկոյ մէջ՝ Վերին և Ստորին Գանատա, Նոր Պրոնզգիլք, Լապրատոր, Նոր Սիլվաիա, Գլուխ Պրեգոն, Նոր-Երկիր, Մալուինեան կղզիք, Ս. Վինչենցիոս, և այլն: — Ովկիանիոյ մէջ՝ Նոր Կալէս, Նոր-Ֆուրք, Վիգորիա, Բուինյանա, Աւգրալիա, Դալմանիա, Նոր Չելանաա, և այլն: